

Fra Kunnskapsdepartementet:

- Barne- og likestillingsdepartementet er i gang med å utarbeide en ny barnevernlov og eventuelle lovendringer, som nevnt nedenfor, vurderes i forbindelse med dette arbeidet.
- Det tas sikte på å sende høringsnotat om eksportforbud av forsørgingstillegg, og krav om opphold i Norge for barn det mottas tillegg for på alminnelig høring i løpet av 2018. Regjeringen vil utrede om det kan iverksettes stans i utbetaling av flere offentlige ytelser i tilfeller der barn sendes til utlandet og holdes der mot sin vilje, og vil vurdere flere sanksjonsmuligheter i tilfeller der barn etterlates i utlandet mot sin vilje og under uforsvarlige forhold, jf. Stortingets vedtak 784 og 785 av 29.5.2018. Stortinget har i vedtak 788 av 29.5.2018 bedt regjeringen om å foreslå tydeliggjøring av hjemler i straffeloven som holder foreldre ansvarlige dersom barn sendes på utenlandsopphold mot sin vilje.
- Stortinget vedtok 22. mai regjeringens forslag om endring i ekteskapsloven for å innføre absolutt 18-årsgrense for å inngå ekteskap i Norge (Prop. 49 L (2017-2018)). Regjeringen utreder også endringer i ekteskapsloven med sikte på å stramme inn reglene om anerkjennelse av ekteskap inngått i utlandet der en eller begge parter er mindreårig. Videre utredes det endringer i ekteskapsloven for å bekjempe bigami og utvide fristen for å oppheve tvangsekteskap. Det utredes innstramminger i straffeloven for å innføre avvergingsplikt for tvangsekteskap og å forby utenomrettslig inngåtte tvangsekteskap.
- Regjeringen foreslo i revidert nasjonalbudsjett 2018 å styrke innsatsen mot tvang og negativ sosial kontroll med til sammen 17,5 millioner kroner. Forslagene er vedtatt av Stortinget:

Minoritetsrådgiverordningen utvides med 13 nye minoritetsrådgivere. Hensikten med utvidelsen er å styrke ordningen og oppnå dekning i større deler av landet enn i dag. Videre vil IMDi og UDIR om kort tid få i oppdrag å utrede vid

- Fra Kunnskapsdepartementet:
- Barne- og likestillingsdepartementet er i gang med å utarbeide en ny barnevernlov og eventuelle lovendringer, som nevnt nedenfor, vurderes i forbindelse med dette arbeidet.
 - Det tas sikte på å sende høringsnotat om eksportforbud av forsørgingstillegg, og krav om opphold i Norge for barn det mottas tillegg for på alminnelig høring i løpet av 2018. Regjeringen vil utrede om det kan iverksettes stans i utbetaling av flere offentlige ytelser i tilfeller der barn sendes til utlandet og holdes der mot sin vilje, og vil vurdere flere sanksjonsmuligheter i tilfeller der barn etterlates i utlandet mot sin vilje og under uforsvarlige forhold, jf. Stortingets vedtak 784 og 785 av 29.5.2018. Stortinget har i vedtak 788 av 29.5.2018 bedt regjeringen om å foreslå tydeliggjøring av hjemler i straffeloven som holder foreldre ansvarlige dersom barn sendes på utenlandsopphold mot sin vilje.
 - Stortinget vedtok 22. mai regjeringens forslag om endring i ekteskapsloven for å innføre absolutt 18-årsgrense for å inngå ekteskap i Norge (Prop. 49 L (2017-2018)). Regjeringen utreder også endringer i ekteskapsloven med sikte på å stramme inn reglene om anerkjennelse av ekteskap inngått i utlandet der en eller begge parter er mindreårig. Videre utredes det endringer i ekteskapsloven for å bekjempe bigami og utvide fristen for å oppheve tvangsekteskap. Det utredes innstramminger i straffeloven for å innføre avvergingsplikt for tvangsekteskap og å forby utenomrettslig inngåtte tvangsekteskap.
 - Regjeringen foreslo i revidert nasjonalbudsjett 2018 å styrke innsatsen mot tvang og negativ sosial kontroll med til sammen 17,5 millioner kroner. Forslagene er vedtatt av Stortinget:
 - Minoritetsrådgiverordningen utvides med 13 nye minoritetsrådgivere. Hensikten med utvidelsen er å styrke ordningen og oppnå dekning i større deler av landet enn i dag. Videre vil IMDi og UDIR om kort tid få i oppdrag å utrede videreutvikling av minoritetsrådgiverordningen. Bakgrunnen for tiltaket er et behov for et tilbud som gir større fleksibilitet til å nå flere i målgruppen og møter behovene til skoleeiere i hele landet.
 - IMDi er tildelt midler for å utvikle egen nettside om negativ sosial kontroll. Nettsiden om negativ sosial kontroll skal fungere som en informasjonsportal og gjøre det enklere å finne informasjon, få veiledning mv. om negativ sosial

kontroll. Nettsiden skal være et sted hvor utsatte, personer som er i kontakt med utsatte, herunder ansatte som jobber med flyktninger og innvandrere i kommunene, minoritetsrådgivere og ansatte i skolene, foreldre og fagpersoner kan henvende seg og få informasjon.

- Frivillige organisasjoners forebyggende og holdningsskapende arbeid er styrket med 10 mill. kr.
- For å bistå etterlatte i utlandet er det integreringsrådgivere ved fire ambassader som håndterer saker hvor ungdom er blitt ufrivillig etterlatt i utlandet, står i fare for tvangsekteskap mv. Utenriksdepartementet har videre styrket kompetanse og kapasitet i utenrikstjenesten på dette området.
- Når barn uteblir fra grunnskoleopplæringen har kommunen en oppfølgingsplikt, og det er utarbeidet en veileder for oppfølgingen av elever som ikke møter på skolen, med forslag til konkrete rutiner. Kunnskapsdepartementet vil vurdere nærmere om dagens rutiner for barn som ikke møter på skolen, er hensiktsmessige. Departementet har presisert overfor fylkeskommunene at de videregående skolene skal ta ansvar for å legge til rette for tidlig involvering av oppfølgingstjenesten ved å avholde sluttsamtale/avklaringssamtale når en elev avbryter opplæringen. Departementet vil vurdere hvordan tematikken negativ sosial kontroll kan inngå som et tema i sluttsamtalen/ avklaringssamtalen i videregående opplæring.
- Vi må veilede foreldrene i å forstå og respektere norske lover, normer og verdier, blant annet barns rettigheter. Det sørges derfor for at flere får tilbud om foreldreveiledning, slik at de er bedre rustet til å håndtere utfordringer. Vi har varslet at vi vil innføre en obligatorisk ordning med foreldreveiledning i introduksjonsprogrammet.
- Mentorordning for unge utsatt for negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og tvangsekteskap er under utvikling.
- Rutiner om negativ sosial kontroll er gjennomgått. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Barne-, ungdom- og familiedirektoratet, Helsedirektoratet, Politidirektoratet, Utdanningsdirektoratet og Utlendingsdirektoratet har fått i oppdrag å utarbeide forslag til felles rutiner for informasjon og varsling mellom offentlige etater i saker om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Forslag til felles rutiner skal blant annet omfatte saker om barn og unge står i fare for å bli/er etterlatt i utlandet, mot sin vilje.
- Helse- og omsorgsdepartementet tar sikte på at ekspertgruppen som skal gjennomgå enkeltsaker om etterlatte barn og unge blir nedsatt etter sommeren.

Fra Justisdepartementet:

- Forhandlingene i EU om endringer i rettsaktene om Schengen informasjonssystem om blant annet hvilke personer som kan registreres, er nå nærmest slutført, men enda ikke vedtatt. Det må nå på norsk side vurderes i hvilken grad nevnte sårbare personer faller inn under de nye bestemmelsene og hvilke endringer som i så fall er nødvendige i norsk regelverk for å kunne legge inn slike utreisenektelser. Det understrekes at dersom en person ikke har pass vil vedkommende ikke kunne reise lovlig ut av Schengen-området.
 - ertutvikling av minoritetsrådgiverordningen. Bakgrunnen for tiltaket er et behov for et tilbud som gir større fleksibilitet til å nå flere i målgruppen og møter behovene til skoleeiere i hele landet.
 - IMDi er tildelt midler for å utvikle egen nettside om negativ sosial kontroll. Nettsiden om negativ sosial kontroll skal fungere som en informasjonsportal og gjøre det enklere å finne informasjon, få veiledning mv. om negativ sosial kontroll. Nettsiden skal være et sted hvor utsatte, personer som er i kontakt

med utsatte, herunder ansatte som jobber med flyktninger og innvandrere i kommunene, minoritetsrådgivere og ansatte i skolene, foreldre og fagpersoner kan henvende seg og få informasjon.

- Frivillige organisasjoners forebyggende og holdningsskapende arbeid er styrket med 10 mill. kr.
- For å bistå etterlatte i utlandet er det integreringsrådgivere ved fire ambassader som håndterer saker hvor ungdom er blitt ufrivillig etterlatt i utlandet, står i fare for tvangsekteskap mv. Utenriksdepartementet har videre styrket kompetanse og kapasitet i utenrikstjenesten på dette området.
- Når barn uteblir fra grunnskoleopplæringen har kommunen en oppfølgingsplikt, og det er utarbeidet en veileder for oppfølgingen av elever som ikke møter på skolen, med forslag til konkrete rutiner. Kunnskapsdepartementet vil vurdere nærmere om dagens rutiner for barn som ikke møter på skolen, er hensiktsmessige. Departementet har presisert overfor fylkeskommunene at de videregående skolene skal ta ansvar for å legge til rette for tidlig involvering av oppfølgingstjenesten ved å avholde sluttsamtale/avklaringssamtale når en elev avbryter opplæringen. Departementet vil vurdere hvordan tematikken negativ sosial kontroll kan inngå som et tema i sluttsamtalen/ avklaringssamtalen i videregående opplæring.
- Vi må veilede foreldrene i å forstå og respektere norske lover, normer og verdier, blant annet barns rettigheter. Det sørges derfor for at flere får tilbud om foreldreveiledning, slik at de er bedre rustet til å håndtere utfordringer. Vi har varslet at vi vil innføre en obligatorisk ordning med foreldreveiledning i introduksjonsprogrammet.
- Mentorordning for unge utsatt for negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og tvangsekteskap er under utvikling.
- Rutiner om negativ sosial kontroll er gjennomgått. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Barne-, ungdom- og familiedirektoratet, Helsedirektoratet, Politidirektoratet, Utdanningsdirektoratet og Utlendingsdirektoratet har fått i oppdrag å utarbeide forslag til felles rutiner for informasjon og varsling mellom offentlige etater i saker om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Forslag til felles rutiner skal blant annet omfatte saker om barn og unge står i fare for å bli/er etterlatt i utlandet, mot sin vilje.
- Helse- og omsorgsdepartementet tar sikte på at ekspertgruppen som skal gjennomgå enkeltsaker om etterlatte barn og unge blir nedsatt etter sommeren.

Fra Justisdepartementet:

- Forhandlingene i EU om endringer i rettsaktene om Schengen informasjonssystem om blant annet hvilke personer som kan registreres, er nå nærmest slutført, men enda ikke vedtatt. Det må nå på norsk side vurderes i hvilken grad nevnte sårbare personer faller inn under de nye bestemmelsene og hvilke endringer som i så fall er nødvendige i norsk regelverk for å kunne legge inn slike utreisenektelser. Det understrekes at dersom en person ikke har pass vil vedkommende ikke kunne reise lovlig ut av Schengen-området.